

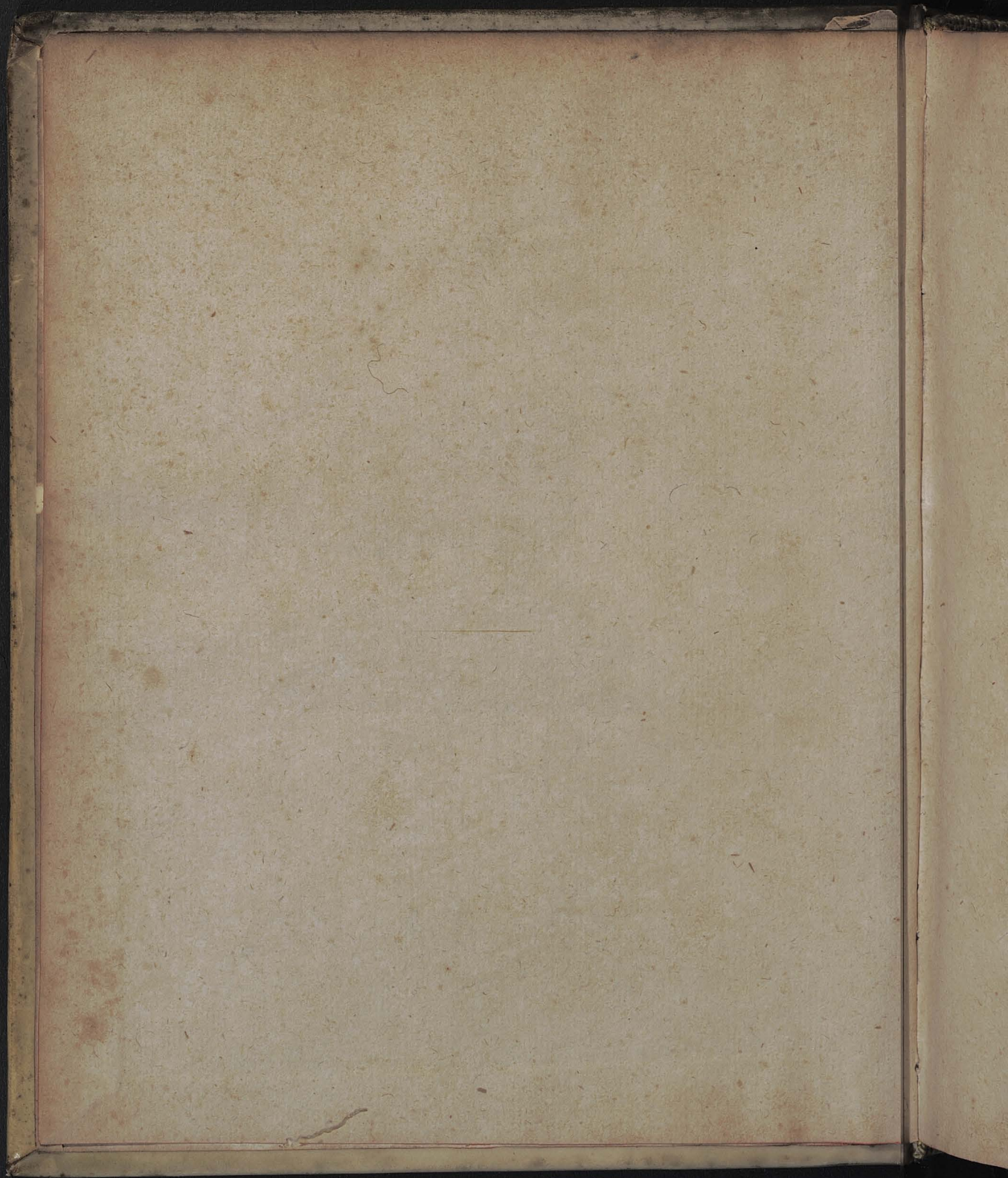

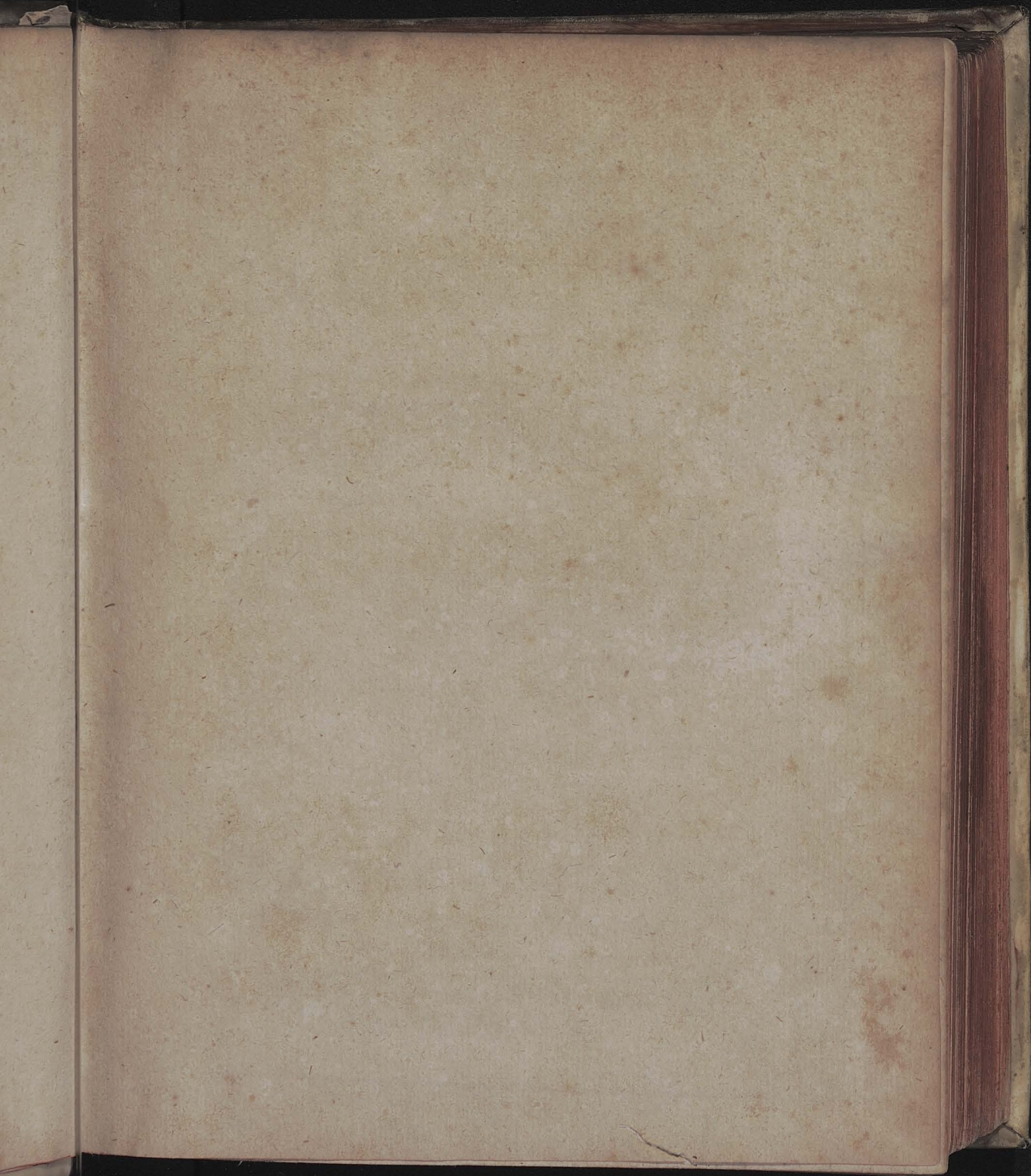
H. XIII. 10.

Listem
Novo Jacin.

937. III.

.M .III.

Henrici Nicolai

1. de Multiplicitate Rei facta.
2. Tr. de Contradictionis Natura et Principio.
3. Tr. de Oppositione Enunciatorum.
4. Paraphrasis Liberalis Tabellae representata.
5. Disputatio Magnetica.
6. Tr. de Notis naturalibus.
7. Tr. de Cognitione humana universa, duabus Exercitationibus comprehensa.

EXERCITATIO IV.
De argumentis contra formalem Con-
tradictionem.

73

THESIS LIIL.

Resp.
Lucà
de Lindà.
Boruso.

AN quidam homines sint leones, qui-
dam *asini* sint rationales, hinc non sequitur, nec
ex Contradictionis naturâ aut formâ unquam
eluces. V. §. 25. 50. *Universali negante*
removere non legitime contradicere esse patet,
quòd ratione materia saltem procedas, non for-
me, sic enim utramq; oppositam falsam faciet, quòd Con-
tradictioni adversum. Conf. §. 45. 3. Omnes Apostoli
sunt 12. falsum est, quia Jacobus & Andreas non sunt
12. & Non omnes A. f. 12. etiam falsum, quia collectim
sumpti omninò sunt 12. Et legitima tamen est contra-
dicendi forma, nec verum à falso infallibiliter secernit.
E. non generalis est. R. Tò omnis *in primo Enuntiato* col-
lectivè *sumitur, sic verissimum, & contradicens falsum est.* Si
distributivè *Vox omnis sumatur, prior falsa, Contradictoria ejus*
vera est. Idem in similibus est: Omnes digiti manuum sunt 10.
collectivè verum, & *contradicens falsum, Non omnes d. m.*
f. 10. Distributivè prius falsum, Contradicens verum est, Non
omnes d. m. f. 10. Non enim pollex & minimus. Et sic
contradicendi forma verissima manet.

45. 4. In comparativis enuntiandi formis etiam
hæc contradicendi forma non procedit, utramq; enim
Contradictoriam falsam facit. Ut, nulla virtus magis
nos justificat, quàm caritas, non Nulla virtus magis nos
justificat, quàm caritas, h. e. quædam virtus m. n. i. q. c.
falsum. Sequitur hinc, aliquam virtutem nos justifi-
care, & caritatem nos justificare, quod utrumq; de no-

K

strâ

74 De Oppositione Enuntiatorum,

strâ fide falsum est. Nullum opus magis salvas, quàm caritas, Non n. o. m. s. q. c. falsum utrumq; & sequitur hinc, aliud quod opus nos salvare, quod Nos non concedimus. Sic, Nulla scientia humana & acquisita magis de divinitate Christi certificatur, quàm Magia & Cabala, Non nulla scientia h. & a. m. d. d. C. n. e. q. M. & C. utrumq; falsum, & aliquam scientiam humanam nos de divinitate Christi certificare præsupponit, quod similiter falsum. Nulla scientia humana magis spiritualiter nos illuminat, quàm Philosophia, Non nulla s. b. m. s. n. illum. q. Ph. Utrumq; falsum, & quandam scientiam humanam spiritualiter nos illuminare facit. Fornicatio simplex melior est adulterio, Non fornicatio simplex melior est adulterio, utrumq; falsum promit, & fornicationem simplicem bonum quid esse consequenter ponit, quod etiam falsum. Melius est nubere, quàm uri, Non melius est nubere, quàm uri, utrumq; falsum, prius n. nubere & uri bonum facit, posteriorius utrumq; bonum negat, cum nubere bonum quid esse negare non debeas. Aristoteles melior Christianus Platone fuit, Non Aristoteles melior Christianus Platone fuit, utrumq; falsum dicit, Nam & Aristotelem & Platonem Christianos facit, & Contradictentes posteriores in his sunt verissimæ, sed particula Negandi non, super totam enuntiationem fundit, eiusq; veritatem negare debet, non super vocem Nulla tantum, ut præcisè particulari affirmanti propositio Contradictentem æquipolleat. Ut sensus sit: Non nulla virtus magis nos justificat, quàm caritas. h. e. falsum est illud enuntiatum, Nulla virtus magis nos justificat, quàm Caritas, Cum fieri possit, ut simpliciter nulla virtus nos justificet, & sic nec magis caritas, quàm cæterarum aliqua, & ex universis nulla prorsus nos justificet. Hinc nec caritatem, nec aliquam aliam virtutem nos justificare consequitur. Idem in cæteris Exemplis tenetur

endum. Vel
lum bonum op
citer nullum
liud, vel alio
Picus Miran
in concl. Ma
acquisita ma
Magia & Cab
la te, ac. m. r
contradiction
nem postulasti
torum sequit
entia acquisi
Magia & Ca
intendit in A
167. Ex te
consequi pote
entia human
quia in præc
veram illam
in illo: Nul
luminat, qu
n. i. q. Ph. H
nare, nec ull
55. Qu
suis negativu
gis alia scien
reddit, quã
lam, nec ull
ceremus, Nul
vivat & sent

endum. Verum est hoc posterius, *Non sc. verum est, nul-
lum bonum opus magis justificat, quàm caritas, Cum simpli-
citer nullum nos justificet, & sic nec caritas magis, quàm a-
liud, vel aliorum operum ullum nos justificet. Sic de eo, quod
Picus Mirandulanus suis de omni scibili Conclusionibus
in concl. Magicis 26. num. 9. inseruit, Nulla Scientia
acquisita magis nos de divinitate Christi certificat, quàm
Magia & Cabala, si contradicas, Non sc. verum hoc est, Nul-
la sc. ac. m. n. d. d. C. c. q. M. & Cabala, Veram omninò
contradictionem dixeris. Falsitatis enim illam Pici assertio-
nem postulasti, & sic tanquam falsam rejectisti. Inde nihil
eorum sequitur, quæ consequi putantur, vel aliam aliquam sci-
entiã acquisitã, magis de divinitate Christi nos certificare, quàm
Magiã & Cabalã Vel ip. M. & C. id præstare, quod quidã Picus
intendit in Apologiã pro suis conclusionibus T. 1. Op. p.
167. Ex totali enim rejectione propositionis & hic sensus
consequi potest: Nec Magia aut Cabala, nec ulla alia sci-
entia humana nos de divinitate Christi certificat. Quæ
quia in præcedente Contradictione etiam virtualiter latet,
veram illam Contradictionem esse omninò consequitur. Idem
in illo: Nulla scientia humana spiritualiter magis nos il-
luminat, quàm Philosophia. Non verum hoc, N. s. h. s. m.
n. i. q. Ph. Hinc nec Philosophiam spiritualiter nos illumi-
nare, nec ullam scientiam humanam id facere, sequitur.*

55. Quod si præcedentem Pici propositionem sensum pror-
sus negativum continere dixeris, quasi hoc velis: Non ma-
gis alia scientia acquisita nos de divinitate Christi certos
reddit, quàm Magia & Cabala, ut intelligas, nec has, nec il-
lam, nec ullam acquisitam id facere posse: Quomodo di-
ceremus, Nulla magis scientia nos piscem artificialem, qui
vivat & sentiat, facere docet, quàm Arithmetica: Nul-

lus homo magis equus esse potest, quàm truncus, & hunc sensum intenderemus; Ut nec alia ulla scientia nos piscem artificialem facere docebit, qui vivat & sentiat; sic nec Arithmetica. Uti truncus equus esse non potest, sic nec ullus homo. *Hoc est, Nec Arithmetica, nec ulla alia scientia piscem artificialem facere docebit, qui vivat & sentiat; Nec homo nec truncus equus esse potest: Vera quidem hoc sensu talia enuntiata futura sunt, sed vera comparativa non erunt, verùm absolutè negativa: Nec cogitatio nostra naturalis super talem eorum sensum feret, sed prorsus alium, qui quosdam scientias humanas de divinitate Christi nos certificare posse inde colliget, sed maximè Magiam & Cabalam id facere: & hominem aliquem equum esse posse, sed maximè truncum talem esse. Aliter naturalis intellectus enuntiata comparativo sensu prolata, si verus is esse debeat, capere non potest, Et si aliter capiat, sensus verè comparativus non est, sed absolutè negativus. Neq̃ Picus alto sensu ea intellexit, quàm omninò comparativo. Magiam enim & Cabalam auditoribus commendandam sibi sumpsit. Commendare autem ab impotentiâ & imbecillitate eas, quòd neutra de divinitate Christi nos certos reddere possit, admodum ridiculum fuisset. Non tam insulsi cerebri ingeniosissimus Picus erat, ut tam inepta commendandi argumenta meditaretur. Sed inde commendandi eas rationem ducere voluit, quòd inter acquisitas nulla reperiretur scientia, qua rectius firmiusq̃ nos de verà Christi divinitate certos redderet, quàm Magia & Cabala naturalis. Hoc sensu etiam ab aliis accepta est thesis Pici, impugnata, & à iudicibus ejus reprobata. Hoc sensu Contradictionem talem, quam ei Picus attribuit, indeq̃ Adversarios suos ejusdem absurditatis convincere voluit, cuius ipsum nota verani, non obtinet. Nempe*

quæ-

quædam sci
fi certos re
vidam scien
Christi homin
Christianam
lurane,

56. Ex
cularem affi
mines sunt pa
posse, ut null
ra est hæc Con
magis de divi
bala. Se
magis id faci
& Soli lum
dum, quod
la substantia
tur per partic
substantia c
trumq̃ enim
magus est ho
homo, quàm
pars opposita
est: Non ni
fer, Vt To no
ritatem neg
ponit quædam
quas in sens
tur. Sic ha
angelus, sequ
substantia co

quædam scientia acquisita magis nos de divinitate Christi certos reddit, quàm Magia & Cabala. *Quasi omninò quidam scientiæ humana acquisita tribuerent, de divinitate Christi homines confirmare, quod ipsi ut absurdum & in fidem Christianam contumeliosum in Pici thesibus damnatum voluerant.*

56. Ex negativâ enim, ut sic, non licet aliam particularem affirmativam educere. *Ut si dicas, Non omnes homines sunt patricij, non licet inferre, E. quidam, Cum fieri possit, ut nulli sint.* *Ut supra §. 25. seq. disputatum.* Sic vera est hæc *Contradictoria*: Non nulla scientia acquisita Nos magis de divinitate Christi confirmat, quàm Magia & Cabala. Sed non inferri patitur: E. quædam acquisita magis id faciet, cum fieri possit, ut prorsus nulla id faciat, & Soli lumini spiritualis revelationis id sit relinquendum, quod sentire Christianæ fidei æquum est. Sic, *nulla substantia corporea magis est Deus, quàm angelus, non patitur per particularem affirmantem sibi contradici*: Quædam substantia corporea magis est Deus, quàm angelus, *Verum enim in sensu falsissimum est.* Sic, *Nullus Diabolus magis est homo, quàm Lucifer, Quidam Diabolus magis est homo, quàm Lucifer, non sunt vera Contradictoria, & utraq; pars opposita falsa est.* Sed vera *condradictoria* prioris hæc est: Non nullus Diabolus magis est homo, quàm Lucifer, *Ut Tò non super totam propositionem feratur, ejusq; veritatem neget, ut supra ostensum.* Ideò talia enuntiatia exponi quidam prius volunt in omnes Enuntiationes implicitas, quas in sensu suo involuunt, quàm contradictoriè illis opponatur. Sic hæc, *Nulla substantia corporea magis est Deus, quàm angelus, sequentia enuntiatia in sensu suo involuit: Aliqua substantia corporea est Deus, angelus aliquis est Deus, angelus*

78 De Oppositione Enuntiatorum

est substantia corporea. Quae omnia falsissima sunt, & pro verisimis in enuntiatione isto comparativo accipiuntur & implicentur, ac particulam comparativam magis, insinuantur: Cum tanquam absurda & impossibilia simpliciter removeri debuissent, non sub comparatione aliqua de se enuntiantur. Quod enim absolute esse non potest, intensius esse nequit. Sic, Nullus Spiritus magis est albus, quam angelus, tria haec in sensu suo implicat: Spiritus aliquis est albus. Angelus est Spiritus. Angelus est albus. Medium inter haec verum est, extrema duo absurda & impossibilia. Itaque non contradicendum putant, nisi resolutio prius enuntiationi sensu iuste pateat, an omnia adversarius concedat, an quaedam. Ex his concessis aut non concessis Contradictoriam oppositionem efformandum esse, & sic ad finem Logicae ac contradictoriae oppositionis perveniri posse. Cor: Martini d. anal: for: c. 2. Bacch. in vindic. c. 1. Danhaverus ide. Disp. l. 3. § 30. alii.

57. Haec ex illis, quae §. 36. sunt adducta, facilem habebunt explicationem. Pro sensu evolviendo in talibus enuntiationibus implicitis omnino observari, & pro re nata adhiberi possunt. Cum tamen Contradictio formale instrumentum Logicum sit, omnibus enuntiationum formis, etiam quae sub istis formis stant & manent, applicandum, non demum, ut in alias exponentes sunt resoluta, aut ad sensum & intentionem proferentis examinata; etiam his comparativis, ut sub ista forma comparata stant, contradicendum omnino erit. Quod generali ista forma expediendum veniet, quae coeteris enuntiationum formis absolute contradicitur, Negando veritatem earum in universum, particulam negandi toti enuntiationi praemissa, ut super totum illud ejusque veritatem negandam ferri debeat. Sic nullus Spiritus magis est albus, quam angelus, Non nullus spiritus magis est albus, hoc est, totum illud

illud enun-
tiationem
surdum est
etiam si quae
conjuncta e-
go hic negat
spiritum esse
& in totum
ita sunt.
perstabit, at
immo pro
58. Si
putant, Un-
tur, quas in
est adulterio
tum, adu-
tum. Hec
tura sunt.
adulterium
catum, quan-
legitime se
comparata
tatio stant,
tum a falso
aptissime
est adulterio
simplex me-
si bonum, & i-
enim form-
In secundo
habes, ejus
falsum erit,

illud enuntiatur, Nullus sp. m. e. a. q. A. falsum & absurdum est, adeoq̄ omnes ejus partes hic falsitatis arguuntur, etiamsi quadam absolute pro se vera sint, quia tamen falsis conjunctæ eorumq̄ partes, simul cum illis negantur. Ita Ergo hic negatur, spiritum aliquem esse album, angelum salem spiritum esse, & hunc maximè esse album. Omnia simul & in totum negantur, quia falsa, falsis juncta & immista sunt. Et sic hæc Contradicendi forma adhuc generaliter perstabit, atq̄ in omni Enuntiandi modo & formâ in veritate immotè procedes. Conf. t. 39. 40.

58. Similiter in cæteris Comparativis procedendum putant, Ut prius in implicitas & exponentes suas resolvantur, quas in sensu implicans. Sic, fornicatio simplex melior est adulterio, hæc tres sensu continere dicunt: Fornicatio est peccatum, adulterium est peccatum, sed fornicatio levius est peccatum. Hæc omnia sunt vera, Contradictoria eorum falsa futura sunt. Vi si quis dicat: Fornicatio non est peccatum, & adulterium non est peccatum, & fornicatio non est levius peccatum, quàm adulterium. Hæc in exponentium Contradictione legitime se habent. Sed comparativis etiam in formâ comparatâ contradicendum erit, & prout sub uno enuntiato stant, non ut in tria exponentia sunt resoluta, ibiq̄ verum à falso formali Contradictionis medio discernendum. His aptissimè contradices: Non fornicatio simplex melior est adulterio, seu, falsum est enuntiatum istud, fornicatio simplex melior est adulterio, Cum fornicatio prorsus non sit bna, & ideo magis bna altero peccato esse non possit Cui enim forma absoluta non inest, minùs comparata inerit. In secundo, Melius est nubere, quàm uri, verum enuntiatum habes, ejus contradictorium, non melius est nubere, quàm uri, falsum erit. Nec tamen ex priori vero sequitur, etiam uri bonum

bonum quid esse. Non enim forma Comparata semper ad utrumq; comparisonis membrum refunditur, sed quandoq; ad alterum tantum, Nec bonum cum bono tantum, sed & cum malo in comparisonem venire potest. Sic melius est esurire, quam idololatriis cum scandalo infirmorum vesci. Esurire bonum est: Sed idololatriis vesci non inde bonum concluditur, cum semper malum sit. Nec hic bonum cum bono, sed malo comparatur. Melius est obedire voci Iehova, quam refragari, Non sensus, quasi & refragari bonum sit. Melius est elemosynas distribuere pauperibus, quam distributas eripere. Non sequitur, distributas eripere pauperibus in censu bonorum collocari. Ex materiis rerum earumq; habitudinibus talium rerum cognitio in specie dijudicanda erit. Priores omnes erunt verae, Contradictories earum falsa, Non melius est esurire, quam idololatriis vesci: Non melius obedire, quam refragari: Non melius elemosynas distribuere, quam eripere. In reliquis, Non Aristoteles melior Christianus fuit, quam Plato, negans haec Contradictoria verissima est, sed absolute & tantum negat, nihil affirmat. Nec inde Aristotelem & Platonem Christianos fuisse collegeris. Qui non meliorem Christianum dicit, tantum negat, ita ut & absolute non Christianum esse dicere possis. Sic non albus, non leo, tantum in infinitum negant, nihil determinati aut affirmati inferunt. Ut nigrum, vel hominem, Ut in terminorum Contradictione l. 2. §. 7. 8. 25. Tract. d. Contrad: notatum. Sic melior, non melior, termini contradictorij sunt. Ex hoc non ad affirmatum procedas, bonum esse. Sic, melior Christianus est, Non melior Christianus est. Ex hoc negativo, ut priori contradicit, non statim affirmatum colligere debes. E. tamen Christi est, Cum prorsus non Chr. esse possit, & sic nec melior altero.

Con-

Contradictio
 oppositio vel
 contradicendo
 verum alterum
 enunciatis, ve
 nostra Cont
 rarius enunci
 §9.
 non procedi
 Om. homin
 hom esse. d
 nem esse doct
 verumq; ver
 R. Enuntiata
 diuisa. Si co
 lum, Om. ho
 traditio hac
 est necessariu
 nim est, om
 uatum, Om.
 nun. Om. ho
 erit. Si diuis
 bunt. Nese
 homo necessar
 sum est om. h
 tus, Vbi poster
 est omnem h
 est doctus:
 hom. esse doct
 priora veriss

Exercitatio IV.

81

Contradictio ex vi Contradictionis tantum negat, nihil determinat. oppositè velut paratè affirmat, t. 8. 17. 18. 49. 50. E. & hic in contradicendo tantum in negando sistit, non ultra progredere. & verum alterum contradicentium sine dubio etiam in Comparatis enuntiatis, ut sub formâ comparatâ statit, sortieris. Manetq; nostra Contradicendi in Enuntiatis forma etiam in comparatis enuntiatis verissima, generalis, & Catholica.

59. 5. In modalibus hæc contradicendi formâ non procedit, Vtramq; enim veram vel falsam facit. Vt, Om. hominem esse doctum est necesse, Non om. hom. esse. doct. est necesse, vtrumq; falsum est. Om. hominem esse doctum possibile est, Non o. ho. es doct. possibile est, vtrumq; verum est. E. non generalis contradicendi forma. R. Enuntiata ista aut sunt modalia enuntiata composita, aut diuisa. Si composita, hunc habent sensum: Hoc Enuntiatum, Om. hominem esse doctum, est necessarium, Cuius contradictio hæc erit: Non hoc enuntiatum, om. homi. esse doct. est necessarium. Hæc verissima est, prior falsa. Contingens enim est, om. hom. esse doctum, non necessarium. Sic hoc enuntiatum, Om. hominem esse doctum, est possibile. Non hoc enun. Om. ho. e. do. est possibile, Prius verum, posterius falsum erit. Si diuisa, tum verè erunt modalia, & hunc sensum habebunt. Necessum est omnem hominem esse doctum, Vel, Om. homo necessariò est doctus: Quibus contradicitur: Non necessum est om. ho. e. doct. Vel, non omnis homo necessariò est doctus, Vbi posteriora hæc verissima, priora falsa sunt. Possibile est omnem hominem esse doctum, vel omnis homo possibiliter est doctus: Quibus contradicitur: Non possibile est omnem hom. esse doctum, Vel, Non om. homo possibiliter est doctus, Vbi priora verissima, posteriora falsa sunt. Et sic legitime procedis

L

dis

dit *Contradictio*. Conf. l. 79. 6. Contradicendi forma aliquam inter duas contradicentes mediam introducens non est legitima. Contradictio enim omnis immediata esse debet, Vt l. 1. Tr. 42. d. Contr. statutum. Sed hæc contradicendi forma mediã introducit. Vt, Aut amisisti cornua, aut non amisisti, media est, aut nunquã habuisti. Aut retinuisti 100 imperiales, aut non retinuisti, media est, aut nunquam habuisti. *Omnis homo est leo, non omnis homo est leo, media est, nullus homo est leo. Aut sola terra mouetur, aut non sola, medium est, aut nulla. Soli homines sunt lapides, non soli homines sunt lapides, medium, nulla homines sunt lapides. Es sic in infinitis materiis. E. hæc Contradicendi forma est illegitima. R. 1. De immediatione Contradictionis variant Logicorum sententiæ. Quidam de aperta terminorum Contradictione tantum procedere putant, non Enuntiationum. Vt homo, non homo, simpliciter nullum medium admittit. Alij & ad Enuntiationum Contradictionem extendunt, quasi & illa medium non admittant. Ita Aristoteles l. poster: C. 2. c. 5. Contradictio, inquit, est contrariorum illa oppositio, in qua nihil, quod verè medium sit, reperiri potest. Similiter Scheibler. d. proposit: c. 11 n. 28. Cũ oppositio terminorum contradictoria maxime sit immediata, ita hæc etiam oppositio propositionum immediata & adeo isti similima est. D. Iac. Martini l. 2. disc. Ram. c. 4. q. 6. Vt in terminorum simplicium contradictione, ait, non admittitur medium. Vt inter hominem & non hominem, Nam quicquid est, aut est homo, aut non homo: Sic etiam in contradictione enuntiationum nullum datur medium. Vt, in allato exemplo: *Omnis homo est doctus, non omnis homo est doctus, nulla planè propositio est media. Nam ut inter**

ens & non ens non datur medium: sic inter verum & falsum non datur medium. Esset enim neq; vera neq; falsa, quod implicat contradictionem in adiecto, cum omnis propositio Logica. & quidem categorica, aut vera aut falsa sit, & quidem ex necessitate.

60. Patetq; immediatio hac Enuntiativæ Contradictionis ex ipsâ Contradictionis naturâ. 1. Affirmatio & negatio ejusdē præcisè de eodem & in sensu eodem, nihil admittit mediij in enuntiando. Quidquid enim dixeris, aut affirmare te oportet, aut negare. Tertiam nullum hic, aut prorsus nihil enuntiare, Logiceq; in parte secundâ operari te oportet, sed ad non liquet recurrere. Vt Tract. d. Contradict. s. 1. r. 53, dictum, Tam quidem nihil omnino erit, sed nec Contradictio erit, cujus proprium hic inter propositiones esse dicimus, nullum medium agnoscere. Negatio enim vniuersa complectitur, quæ sunt extra affirmationem, Et sic nihil in medio relinquit, si ullâ ratione res cognita sit. Sed Contradictio est talis ejusdem de eodem affirmatio & negatio. E. nullum medium habet. 2. Inter verum & falsum enuntiativè nullum est medium. Quidquid enim enuntias, aut verum est, aut falsum. Et vel absolutè vel respectivè tale erit. Aut enim dicis, quod res est, sic verum dicis, aut quod res non est, sic falsum. Nullum hic medium, sicut inter rem esse & non esse, nullum est. Sed Contradictio enuntiat ut verum & falsum, in eo enim Natura ejus est, ut unum enuntiatum verum dicat, alterum falsum. Ergo medium hic non. 3. Inter esse & non esse nullum medium. Sed Contradictio dicit esse vel non esse in enuntiato aliquo, esse nempe verum vel non verum, siue falsum. E. medium admittere non potest. 4. Si inter Contradictentia enuntiatum medium, aut participationis de utroq; aut

negationis ab utroque. Sed neutrum esse potest. Si participationis, esset enuntiatum illud & verum & falsum. Haec enim in utraque Contradicente sunt, altera vera vi Contradictionis est, altera falsa. At hoc absurdum est, & à Logico enuntiato alienissimum. Vel enim hoc falsum est, vel verum, non utrumque simul. Si negationis, erit enuntiatum aliquod Logicum, quod nec verum, nec falsum est. Hoc iterum natura enuntiatum Logici adversum, quod alterum eorum dicere oportet, secus enuntiatum Logicum non est, sed sophistica & ambigua elusio, qualis demonis per oracula sua Respondentis sapientis fuit, quam nisi ad unum planumque sensum redegeris, in enuntiatum Logici formam nunquam componas. 5. Immo erudiendi veri, & à falso discernendi instrumentum verum vel falsum manifestare oportet, non vel utrumque simul, vel neutrum inter utrumque. Quomodo enim aliàs verum, & quidem indubitato, erueret? Sed Contradictio est tale instrumentum, ut in Operatione secundâ nullum aut per illi, aut in illo sine diversum assignari queat. E. verum vel falsum determinatè manifestare oportet, non medium aliquod inter ea admittet. Plura s. i. c. 42. 43. d. Contrad. patent. Opposita, quae his ex exemplis quibusdam moveri possunt, c. 59. 61. patebunt.

61. His ita confirmatis ad exempla adducta Respondendum. Forma Contradicendi inter duas contradicentes mediam introducens, sc. ratione veritatis aut falsitatis, affirmationis aut negationis, non est legitima. Sic enim Contradictiones enuntiationum legitima sunt immediata. Sed ratione modi enuntiatum media aliqua enuntiatum inter duas Contradicentes esse potest. Hoc modo forma Contradicendi non prae se immediata esse tenetur. Iam nostra enuntiatum forma priore modo mediam non inducit, nec

Exercitatio IV.

85

exempla adducta id probant. Quædam enim non sunt vera Contradictoria enuntiata, sed membra tantum unius Enu: contradictoria habent: Quædam sunt quidem Contradictoria, sed media enuntiata verè non habent. Illa, *Aut amisisti cornua, aut u. a. Aut retinuisti 100. Imperiales, aut non retinuisti, non habent veram Contradictionem enuntiativam; sed una est propositio disiunctiva, membris Contradictorie oppositis constans, Amisisti non, amisisti.* Illa autem Contradictio, de quâ jam agimus, duorum enuntiatorum identicè sibi in affirmando & negando oppositorum esse debet, *Vi, Omnia homo est doctus, non om. h. e. d. qualis illa disiunctiva non est.* Deinde non habent verum medium inter se, si legitimo sensu rō non amittere sumatur. *Sumendum est ita, ut in infinitum neget, & ad omnem rem in infinitum extendi queat, præterquam oppositum suum, cuius est negatio.* Iam illud non amisisti, si ita latè sumatur, nunquam habuisti comprehendit, nam & is, qui nunquam habuit aliquid, non amisisse dici potest. *Quod enim non habet, quomodo amittere aut amisisse dicitur? E. alterum membrum et Conveniet, & sic non amisisse dicendus erit.* De quouis enim alterum Contradictionis terminorum velut ens & non ens, est enuntiandum. Hoc modo rō nunquam habuisse, nunquam verum medium inter amisisse & non amisisse erit, sed in non amisisse continebitur. *Sic, aut retinuisti 100. Imperiales, aut non retinuisti, Tō non retinuisti latissimè sumendum ut de quouis enuntietur, excepto opposito suo, retinere.* Iam ita sumptum & rō nunquam habuisti, sub latitudine sua complectitur, & ita verum medium inter retinere & non retinere non est, nunquam habere, sed in rō non retinere continetur. *Et is non retinet aliquid, qui nec habet illud, nec unquam habuit.*

86 De Oppositione Enuntiatorum

62. Coetera exempla Contradictionis enuntiativa, *Om. homo est leo. Non om. h. e. Sola terra mouetur, non sola r. n. Sola homines sunt lapides, non soli h. f. l. qua media habere videntur, nullus homo est leo, nulla terra mouetur, nulli homines sunt lapides, apparenter medias saltem habent, non ipsius Contradictionis & rei enuntiata qua veritatem aut falsitatem, affirmationem aut negationem, sed modi enuntiandi per particulas formati. Contradictio Enuntiativa, (de hac enim iam agimus,) caret medio veritatis aut falsitatis nempe, affirmationi aut negationis inter enuntiata illa, que contradictorie sibi opponit. Inter duo Enuntiata Contradictoria nullum enuntiatum est medium, quod vel affirmet & neget simul, vel nec affirmet nec neget, quod vel verum & falsum simul sit, vel nec verum, nec falsum sit. Hæc est illa immediatio, qua Contradictio etiam Enuntiationum simpliciter medio carere dicitur. Vt. 59. patuit. Non autem immediatio Contradictionis Enuntiativa præcisè ad modum enuntiandi est restringenda, quasi nullus enuntiandi modus inueniri queat, qui inter duas contradicentes medias esse possit. Sic enim media quadam inter Contradictorie oppositas dari possunt, si modum enuntiandi spectes. Sic inter omnis & non omnis est media aliqua particula quantitatis, ad modum enuntiandi pertinens, nullus, vnde enuntiatio per hoc signum formata modum enuntiandi medium inter has facit, *Om. homo est leo, non om. h. e. l. Nullus homo est leo. Sed in veritate aut falsitate hæc non est media, quasi dua præcedentes nec vera nec falsa fuissent, hæc sola talis demum esset. Sic enim posterior contradictoria, non omnis homo est leo, verissima fuit.**

63. Sic solus & non solus, medium admittunt, nullus, si modum Enuntiandi spectes. Vnde media enuntiatio inter
has

has, solus homo
lu homo est
dia, sic enim
por (us hic) m
rum, non sol
rum, n. f. e.
j. b. l. si in
Verum, non
tione veritat
contradictio
num formã
rum præcisè
liqui enunti
om, homo est
nega, nihil a
de sume, vt no
litas, sed &
lapus esse dic
potest, ut qu
possit. Vt, d
nullus sit ab
& nullus rugi
dictio sistit, &
i. 26. 27. sec
64. 7
forma non p
lam vel verac
dam homo
poterit. Or
Om, homo

has, solus homo est animal, non solus homo est animal, est. Nul-
lus homo est animal. Sed in veritate aut falsitate non est me-
dia, sic enim priorum altera vera, altera necessario est falsa, &
per se hic immediatio est. Falsum, solus homo est animal: Ve-
rum, non solus homo e. a. Falsum, sola terra mouetur, Ve-
rum, n. s. t. m. Falsum, soli homines sunt lapides, Verum, non
j. b. s. l. si in negando praesè sistas. Falsum, Om. homo est leo,
Verum, non omnis est leo, si in negando sistas. Nullum hic ra-
tione veritatis aut falsitatis est medium. Et hoc vult nostra
contradicendi forma, qua generaliter in omni Enuntiatio-
num formâ & modo ita contradicit, ut vnum Contradictorio-
rum praesè verum, alterum falsum eliciat. Iam hoc & in re-
liquis enuntiatis facit. Negativæ omnes sunt veræ. Non
om. homo est leo, non sola terra mouetur, &c. Sed 1. Tantùm hic
nego, nihil affirma. 2. Tò non omnis & non solus absolu-
tè sume, ut non affirmatum aliquid aut cum alijs junctum inde e-
licias, sed & absolutè negativum subsumi possit, ut nullus homo
lapis esse dicatur. Non solus enim & nullum completio
potest, ut qui non solus dicatur contradictoriè, & nullus esse
possit. Vt, Non solus homo est alatus, & eò extendi potest, ut
nullus sit alatus. Non solus canis rugit, eò extendi potest, ut
& nullus rugiat, & sic consequenter. In his legitima Contra-
dictio sistit, & sic alterum falsum in enuntiatu exhibebit, ut ex
t. 26. 27. seq. amplius patere potest.

64. 7. In materijs contingentibus hæc contradicendi
 forma non procedit, sed vtramq; Contra dictoriarum fal-
 sam vel veram importabit. Vt, Omnis homo sedet, qui-
 dam homo non sedet, Vtrumq; vel verum, vel falsum esse
 poterit. Om. animal dormit, Quod. animal non dormit.
 Om. homo ambulat, Qui. homo non ambulat, Om. pari-

paries est albus, qui. par. non est alb. & infinitis alijs materijs contingentibus. E. non generalis contradicendi forma. R. 1. ista enuntiatia absolute & solitarie unūquodq; eorum sumendo, vera esse possunt. Ita omnibus sedentibus verum esse potest, om. homo sedet, omnibus dormientibus verum, om. animal dormit, Omnib. non sedentibus verum esse potest. Quid. homo non sedet: Omnibus non dormientibus verum. Quod animal non dormit. Sed hoc nihil ad nostrum propositum facit. Non quarimus, an enuntiatia aliqua absolute secundum se sumpta vera esse possint, vel falsa: sed an contradictorie opposita simul vera vel falsa esse possint? Hoc negamus. Oppone ista enuntiatia contradictorie, Om. homo sedet, & hoc verum esse dic: sum impossibile est, contradictorium eius verum esse. Quid. homo non sedet. Aut si hoc verum est, impossibile est, alterum verum esse, omnem hominem sedere. Idem in coeteris est. 2. Talia enuntiatia non sunt immediate & simpliciter contradictoria, sed hæc: Om. homo sedet. Non om. h. s. O. animal dormit. Non o. a. d. & sic in coeteris. Formaliter & immediate hæc sunt contradictoria, quia impossibile est simul esse vera, aut falsa. Si verum est, omnem hominem sedere, impossibile est alterum verum esse, non omnem hominem sedere, aut si hoc verum, impossibile est prius tale esse. Nostra autem forma in hoc modo formanda est, non in priori. Omnis & non omnis formaliter & aperte sunt contradictoria, Quod & Conimbricenses c. 7. d. inter. q. 1. a. 2. Horneius l. 3. in st. Log. q. 29. n. 5. 6. 30. & Et q. 30. n. 2. & Scharfius l. 2. Log. C. 9. bene advertunt: Secundò & mediate tantum omnis & quidam non, quia in prioris sensu continentur, ex eorū educi possunt, ac illi equipollentia sunt. Sic hinc, quidam homo est albus, immediate contradicit, Non quidam homo est. a. Mediate & secundò, nullus h. e. a. quia sensu priori equipollent

equipollent.

ta & in qua

maximè form

rematicas in ex

ma, Omnis &

alis, non om

respondens, Vt

non sedet, ver

Non dicendum

Om. ho. sed. A

tionis esse veri

Hoc modo vera

positionem e

tum adducit

in nostra Con

simal. vel ver

sic contra nos

essant.

65. 8. Su

tradicendi fo

vel vera, vel f

siffissima. Qu

falsum. Om

rationalis n

possibili ort

Adamus, ante

existente, poss

bet suum equ

verumq; veru

tatum, Quod

colore, vt cul

poller

equipolles. Nostra autem contradicendi forma immediata & in quavis enuntiandi formâ procedens est, adeoq; maximè formalis, quæ & voces Categorematicas & syncategorematicas in enuntiato servare debet. Aliud est syncategorema, Omnis & quidam: Formaliter illud ita negatur: Omnis, non omnis. V. t. 64. Alij ad hæc & similia exempla respondent, Vtrumq; Enuntiatū, Om. homo sed, & quid. homo non sedet, verum esse, sed non copulativè, verum disiunctivè: Non dicendum esse, om. homo sedet, & quidam non sedet, sed, Om. ho. sed. Aui quidam non sedet. Hoc extra respectum oppositionis esse verissimum. Danhauver. jd. disput. l. 2. t. 23. Hoc modo vera propositio disiunctiva futura est, nullâ oppositionem enuntiativam habens, & sic extra nostrum scopum adducitur, Qui de contradictione eiusq; formâ agit an vestra Contraducendi forma duas contradictorias vel falsas simul, vel veras efficiat. Ha, dum Contradictoriæ non sunt, nec contra nostram Contradicendi formam quidquam efficere possunt.

65. 8. Sunt & plures aliæ materiæ, in quibus hæc contradicendi forma non procedit, sed vtrâq; contradiciens vel vera, vel falsa futura est. Vt, Om. elementa sunt calidissima. Quæd. elementa non sunt calidissima, *verumq; falsum.* Om. homo irrationalis est animal, quid. homo irrationalis non est animal, vtrumq; falsum, quia ex impossibili ortum. Om. homo est Adamus, quid ho. n. e. Adamus, ante lapsum *verumq; verum fuit prius Adamo solo existente, posterius Eud accedente.* Quilibet homo quemlibet suum equū videt, aliquis homo non videt quēl. su. eq. vtrumq; verum. Om. coloratum aliquo colore est coloratum, Quoddam coloratum, vt nigrum, non est aliquo colore, vt rubro, coloratum, *Verumq; verum.* Nullum

animal est omnis homo, *Qu, an. e.* Om. homo, O. homo est omnis homo, Quid. Homo non est omnis homo, *similiter vera, Et tamen contradictoria.* Ergo. R. 1. In omnibus his exemplis non est contradictio prima & immediata, de cuius formâ nos disceptamus, quam inter omnis & non omnis esse dicimus, non inter omnis & quidam non, V. t. 62. Et sic uniuersa exempla rejicere possumus, tanquam nostra sententia non e directo contravenientia. Si immediata contradicendi formâ his. Contradicatur. Om. elementa sunt calidissima, & Non omnia elementa sunt calid. Om. homo est diues, & non o. h. e. d. Alterum omninò euadet verum, alterum falsum.

66. 2. Sed & istam mediatam Contradictionem tam en vindicemus, & quid singulis exemplis vel subis, vel desit, discutiamus. In primo negant quidam, Contradictionem in plurali numero instituendam. Quia facile hic intercurrat equiuocatio, & ἀλλοιοι ἀλλο. Scheibler. C. d. prop. II. n. 34. Danhauer. ide. disp. f. 2. n. 23. Conimbriensis. in c. 7. d. jnterpr. q. i. a. 2. ad tertium. Sic dicendum esset. Quod: elementum non est calidissimum, quod verissimum, Et oppositum ejus. Om. elem: est calidissimum, falsissimum. Sed & admissio plurali numero responderi potest, particularem, Quadam elementa non sunt calidissima, omninò veram esse, & tò quadam non de igne precise sumendum esse, sed aqua, terrâ, acre. Non enim definite dicitur hoc aut illud elementum non esse calidiss. Sed interminatè, aliquis non esse. Vbi ad veritatem hujus contradictoria, si inter elementa quadam non sint calidissima, & signis precise is non sit, satis est. In secundo exemplo, Om homo est diues, rus non diues, vel vera & formalis contradictio non est, cum non idem subiectum retineatur, in priori homo uniuersaliter enuntiatum est, in posteriore unum singulare suppositum pro subiecto ponitur, Cum homo non uniuersaliter poni deberet.

Non

Non
 edicis pra
 singulari, cur
 gulare. Vn
 de lege vocat
 Contradictor
 lesuica aliqu
 homines (sunt
 peccato, Cum
 c. 8. c. 12. C
 debeat. Vnde
 quirendam po
 dicat, Nemin
 14. 15. seq.
 minò habend
 falsissimam e
 nim Omnis ho
 animal, Quid
 ex subiecto im
 homo, perinde
 enim & nihil
 vera, Quid.
 negat, nihil aff
 negando sicut
 verâ habend
 homo irrat. est
 tam homo irra
 67. In q
 non est Adan
 homo. Prio
 vera est, de hom

Non omnis homo est dives: *As uniuersali non Contradictio precise singulari, sed non uniuersali, quod latius patet singulari, cum & particulare completatur, quod non est singulare. Vnde has oppositas quidam Logicorum Contrarias de lege uocant, quae ueram & falsam habere possunt, non autem Contradictorias, Ut Scheiblerus & Danhauer c. 1. Et rectè Iesuita aliquis, Gerhardus, Contradictorias esse negat, Om. homines sunt obnoxij peccato, Et Virgo Maria non est obnoxij peccato, Cum subiecta mutantur, ap. Chamierum l. 5. d. peccato. c. 8. t. 12. Cum formaliter, Non om. ho. su. ob. pe. contradicci debeat. Vnde Chamier ad rei ipsius Naturam diligentius perquirendam postea delabitur, quod negative etiam Scriptura dicat, Neminem, excepto Christo, iustum & sine peccato esse, c. 14. t. 5. seq. Et id rectius: Vel, si pro contradicentibus omnino habenda sint talia enunciata, Vniuersalem affirmantem falsissimam esse dicendum est, Omnium homo est dives: Non enim Omnium homo est dives. In tertio, Om. homo irrationalis est animal, Quid. homo irr. non est animal, vel prior est falsa, & ex subiecto impossibili procedit, homo enim irrationalis est non homo, perinde ac si dicas, Om. ens nihilum est substantia, Ens enim & nihilum simul in eternum non subsistent: Posterior uera, Quid. homo irrationalis non est animal, sed tantum negat, nihil affirmanti inferi, ut in Contradictione tantum in negando sitendum esse supra dictum fuit: Vel, si prior uera habenda est, immediata eius Contradictoria, non omnium homo irrat. est animal, Omnino est falsa. Si enim esset quidam homo irrationalis, omnino esset animal.*

67. In quarto, Om. homo est Adamus, quid. homo non est Adamus, non seruat eadem ampliatio termini homo. Prior enim de omni homine existente accipitur, sic uera est, de homine absolute sumpto falsa est: si sensus sit, Om.

92 De Oppositione Enuntiatorum,

homo, quicumq̄ existere potuit, est Adamus, tūm vera est posterior, Qui. homo, scil. quicumq̄ absolute & villo modo existere potest, non est Adamus. Deinde non sumuntur hae Enuntiatas respectu ejusdem status in homine. Prius ratione status solitudinis verum erat, ubi homo solus erat, Tūm procedebat: O, homo est Adamus: Posterius ratione status societatis, ubi in societate cum alio vivebat homo. Quidam homo, adjuncta scilicet in societatem homini Eva, non est Adamus. At enuntiatas de diversis rerum statibus loquatis vera contradictionis non sunt capacia, qua dicitur fieri debet. In quinto, Quilibet homo quemlibet suum equum videt, & aliqui homo non videt quemlib. suum equum, posteriorē habet verissimam, sed totum Pradicatū prioru repetere debet, in quo etiam vox quēlibet continebatur, quā retentā sensus futurus est: Aliquis homo non videt quemlibet suum equum, quo sensu enuntiatum sine dubio verissimum est. In 6. Om. coloratum aliquo colore est coloratum, & Quod: coloratum non est aliquo colore coloratum, non retinet eandem suppositionem terminorum in vocib. aliquo colore. In priore enim illa distributive & generaliter pro hoc vel alio colore, viridi, In posteriore differere pro certo col. accipiuntur. At ubi significata terminorum mutantur, termini mutantur, & expirat Contradictio. Si eodē cū priore sensu sumantur, Vt sensus sit, Quod: coloratum non est aliquo colore (scil. indefinite cum sumendo, qualiscunq̄, etiam sit,) coloratum, hanc dubie posterior falsa futura est. In 7. posterior falsa est, Quod. animal est omnis homo, Non enim pro animali in communi, sed pro aliquo in particulari animal sumitur. Sic falsum quo. animal esse omnem hominem. Vel terminus animalis non retinet in utroq̄ unam significationem. In priore, Null. animal est omnis homo, pro animali bruto sumitur,

In

In posterior
& negatur
dictio. In
suppositionem
in contradicti
vni homo n
prior non est
gos & abman
sum inelle
bus Logici
dictio est.
aloga. Et sic
bens. Quomō
dam respondi
68. 9
bus vtraq̄
Quia res ipsa
Petru eris D
dum, perend
non est deter
falsa, vel ver
est generalis
interpr. c. 6
falses & singu
falsas. Vt Om
minat tales
c. In determi
prae se hoc ve
partem. A
& per in deter
nostra cogiti

In posteriore autem pro rationali: Sic non affirmatur & negatur idem de eodem, sed diverso, atq; exprimit Contradictio. In 8. In priore, Om. homo est omnis homo, & omnis suppositionem simplicem habet, & pars subiecti est, ideo in contradictoria negativa in subiecto repeti debet, Quidam omnis homo non est om. homo, que sine dubio falsissima est. Vel prior non est propositio Logica, sed crude identica, que alogos & abominabilis in Logicis est, cum nihil à subiecto diversum intellectus explicet, & sic affectionum propositionibus Logicis competentium capax non est, inter quas & Contradictio est. Oppositio enim in materia Logica est, non aloga. Et sic Contradictiones in talibus enunciatis figi non debent. Quomodo & de enunciatis seipsa falsificantibus quidam respondens, Vt t. 69. videbitur.

68. 9. In propositionibus de futuris Contingentibus utraq; Contradictoria vel vera, vel falsa esse potest, Quia res ipsa contingens est. Vt cras pluet, cras non pluet, Petrus erit Doctor, Petr. non erit Doctor. Perendie eris sudum, perendie non eris sudum. Hic de futuris contingentibus non est determinata veritas, & utraq; contradictoria vel falsa, vel vera esse poterit. Et sic contradicendi forma non est generalis. R. Variè hic responderi solet. Aristoteles d. interpr. c. 6. inter propositiones de futuro contingenti uniuersales & singulares distinguit. Illas esse determinatè veras vel falsas. Vt Om. homo curret, Nullus homo curret, Has indeterminatè tales esse, & sub disiunctione, Vt, Petrus curret, Pet: n. e. Indeterminatè aliquid horum verum futurum est, sed non præse hoc vel illud, sed indeterminatè, relinquendo Vtramq; partem. Alij negant, hanc Aristotelis mentem fuisse, & per indeterminatum vel non necessariò verum, vel respectu nostra cognitionis, qui determinationem in futuris contingentibus

bus non agnoscere que assus, vel respectu ad causam agentem, un-
 de effectus contingens est, non autem ad rem ipsam, qua deter-
 minatam suam veritatem aut falsitatem habere possit, intelle-
 xisse putant. Alij aliter, de quo fise Conimbricenses in c
 8. d. inter. q. 1. a. 2. 3. Colonenses d. interpr. f. 114. seq
 Arriagam d. 14. Log. f. 5. 9. Smiglecium d. 12. Log. q. 10.
 Mendozam d. 9. d. anim. f. 6. aliosq; videas. Regius futura
 contingencia excipit, l. 2. Log. q. 5. p. 17. Alibi hac res pluribus
 disceptanda veniet. Hic omittis alijs ad objectionem ipsam di-
 scendum. Propositiones de futuris contingentibus absolu-
 te & secundum se sumptas veras & falsas esse posse. *Vi-
 cras sudum erit, hoc verum, si contigerit, quod enuntiatur, fal-
 sum, si non contigerit.* Ut tamen hæ propositiones in sta-
 tu oppositionis contradictoriæ sumuntur, & coniunctim
 vna alteri opponitur, impossibile est vtramq; vel veram,
 vel falsam futuram, sed alteram existente veram, alteram fal-
 sam esse oportebit, & vice versa. *Intelliguntur enim de
 actu existentia, quam futuram dicunt. Impossibile autem est, ac-
 tum illum futurum & non futurum simul: Sed si eris, impossibile
 est, ut non sis: si non eris, impossibile est esse. Non enim ali-
 quid existere, & simul non existere potest.* Hoc ergo sensu
 talia enuntiata sumenda: *Cras pluet, h. e. cras actu existen-
 tia hoc erit, ut pluat. Si hoc futurum est eras, impossibile
 est ejus contradictorium verum esse: Non eras actu hoc exi-
 stet, ut pluat: Aut si hoc futurum est, impossibile est, prius
 existiturum. Sic immotè verum à falso etiam in his secernitur,
 & forma nostra Contradicendi, modo legitime sensus euoluatur,
 idemq; referuetur, generaliter procedit. Nec hinc res contin-
 gens necessaria euadet, Nisi necessitatem saltem consequentia
 intelligas. Posito enim, quod ita futurum est, necesse est id esse.
 Sic omne, quod est, eo ipso, quo est, necessum est esse,*

Exercitatio IV. 95

69. 10. In propositionibus seipsas falsificantibus etiam contradictoria simul vera vel falsa esse poterunt. Ut si mutus dicat, ego sum mutus, verum id erit, quia mutus est. Si dicat, non sum mutus, & hoc verum erit, quia loquitur. Sic duo contradicentia simul vera erunt. Sic David dicit, omnem hominem esse mendacem, & ipse est homo, & sic mendax, adeoq; non verum dicit. Sic & verum & non verum dicit, qua sunt contradicentia. Plura s. I. de Contradictione, t. 93. sunt adducta. Sic si dicas, Ego iuro, me nunquam jurare, verum, quia iuras id: Falsum, quia eo ipso, quo id dicit, iuras. Sic verum & non verum aliquid simul, & contradictoria simul consistent. Et nostra contradicendi forma non immoté verum à falso secernit. R. Varia hic responsio. Quidam respondent, oppositionem enuntiativam procedere in materiâ & enuntiatione Logicâ, falsificantes esse non Logicas, alogas, nec fini Logices convenire. Danhauerus ide. dip. s. 2. t. 23. & 3. t. 35. Stengelius l. 2. d. syllog. s. t. 15. Alij prorsus non solui posse talia censuerunt, ideoq; insolubilia à Veteribus dicta esse. Alij & vera & falsa simul esse, sed diversa ratione putarunt. Alij omnem insolubilem falsam consecutiivè esse senserunt. Ut Eckius de insolubili. Alij aliter. Breuibus hic Resp. horum enuntiatorum sensû benè evoluendum, & sic non verum & falsum simul habebunt, sicq; non committetur vera contradictio. Nam si mutus dicat, Ego sum mutus, non verum hoc erit, sed falsum, Si enim mutus est, quomodo de se dicere potest, quod sit mutus. Condicio hæc impossibilis est, mutum de se dicere, se esse mutum. Sic David hominem mendacem dicit, h. e. ad mentiendum proclivem, non semper facto mentientem. Et sic nec contradictio hic, nec verum & falsum simul est. V. c. l. Sic qui iurat, se nunquam jurare, vel tó

jurat.

jurare ampliandum ad futurum, ut nunquam amplius iuraturus sit, sic sine Contradictione est: Vel si de presentis accipiatur, impossibilis falsaque propositio est, iuro, me nunquam jurare, cum eo ipso juret, cum se non jurare dicit. Hac sese mutuo evertunt, & vera esse non possunt. Sed Contradictoria eius propositio vera est: Non me nunquam jurare iuro.

70. Deinde in his exemplis omnibus non est aperta ac formalis enuntiationum duarum Contradictio, de qua contradicendi formam jam agimus, adeoque exempla non directe nostrae sententiae sunt opposita. Sed in his vel una enuntiatio est, sensum proprium destruens: Vel consequentia aliqua educta, destruens ea, qua ante erant posita. Inde si ad veram enuntiativam contradictionem redigenda sint, sic dicendum: Mutus dicit, ego sum mutus. Non mutus dicit, Ego sum mutus. Hoc posterius verissimum est, quia mutus, quae talis, nihil dicere potest, & consequenter nec hoc dicit, se esse mutum. David dicit, om. hominem esse mendacem, David non dicit, om. h. e. m. ubi prius verum, posterius falsum est. Petrus jurat, se nunquam jurare, Pet. non jurat, se n. j. Prius falsum, posterius verum est. Sic in istis, Optarim anathema esse pro fratribus meis, Rom. 9. v. 1. Adam quasi unus ex nobis factus est, Gen. 3. v. 22. Hac enuntiatio est falsa, si dicit te mentiri, verumque dicit, mentiris, & verum dicit, & proximum tuum dicitur eris verum, & pr. i. d. fuis falsum, & insolubilem & evertentium sese ratio ostendatur, consequentia opus habent, quae educantur, secus contradictionem in se non habent. Et per consequentiam demum evertens sese ratio & contradictio ex illis eruitur. Sic optarim anathema esse pro fratribus meis, vel falsum, sic falsum dixit Paulus, & jurat tamen eodem loco, se verum dicere, non mentiri: Vel verum est, Et sic electus poteris reprobari.

Contradictio
communis habet

71. S

ponenda. Ma

teri materia

enuntiativa

9. ostendit.

ius decurren

ta & aperte

Directa est,

sensu aperte

subdividi po

inter propo

tur, ut cum i

negantem,

manentem Con

Om. homo e

dam homo no

manentem nega

quis pollens,

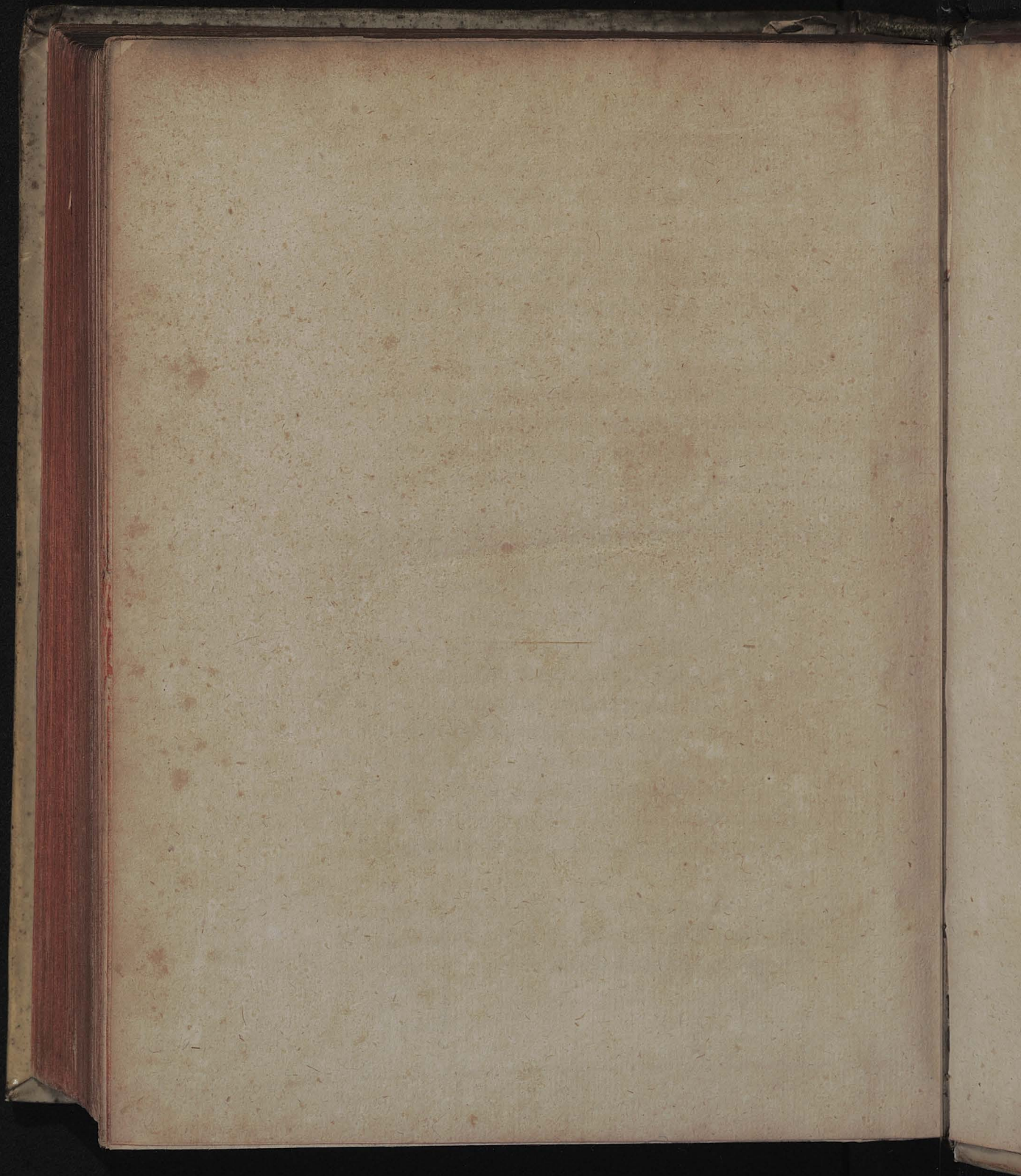
anno

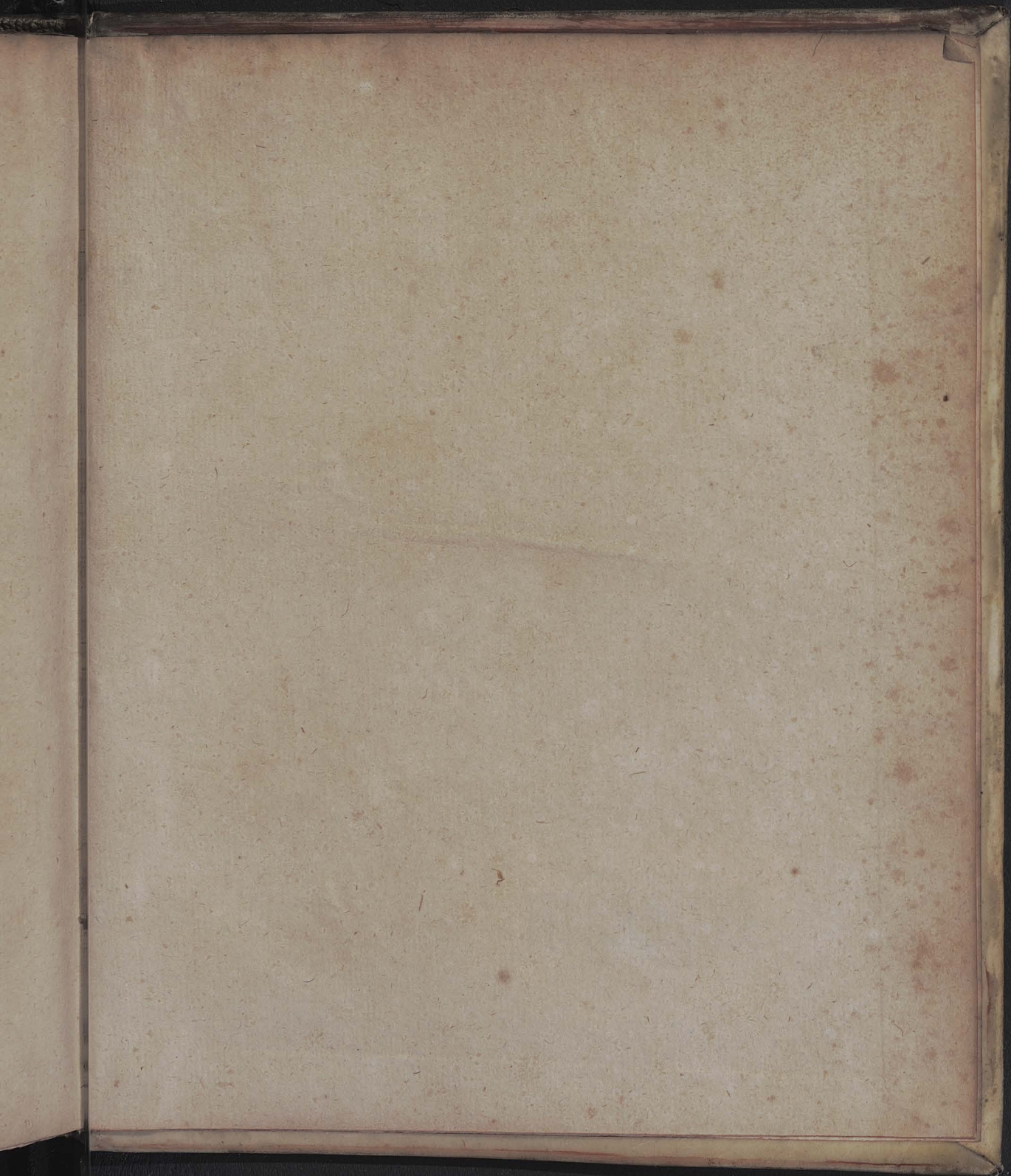
emis-
an fe-

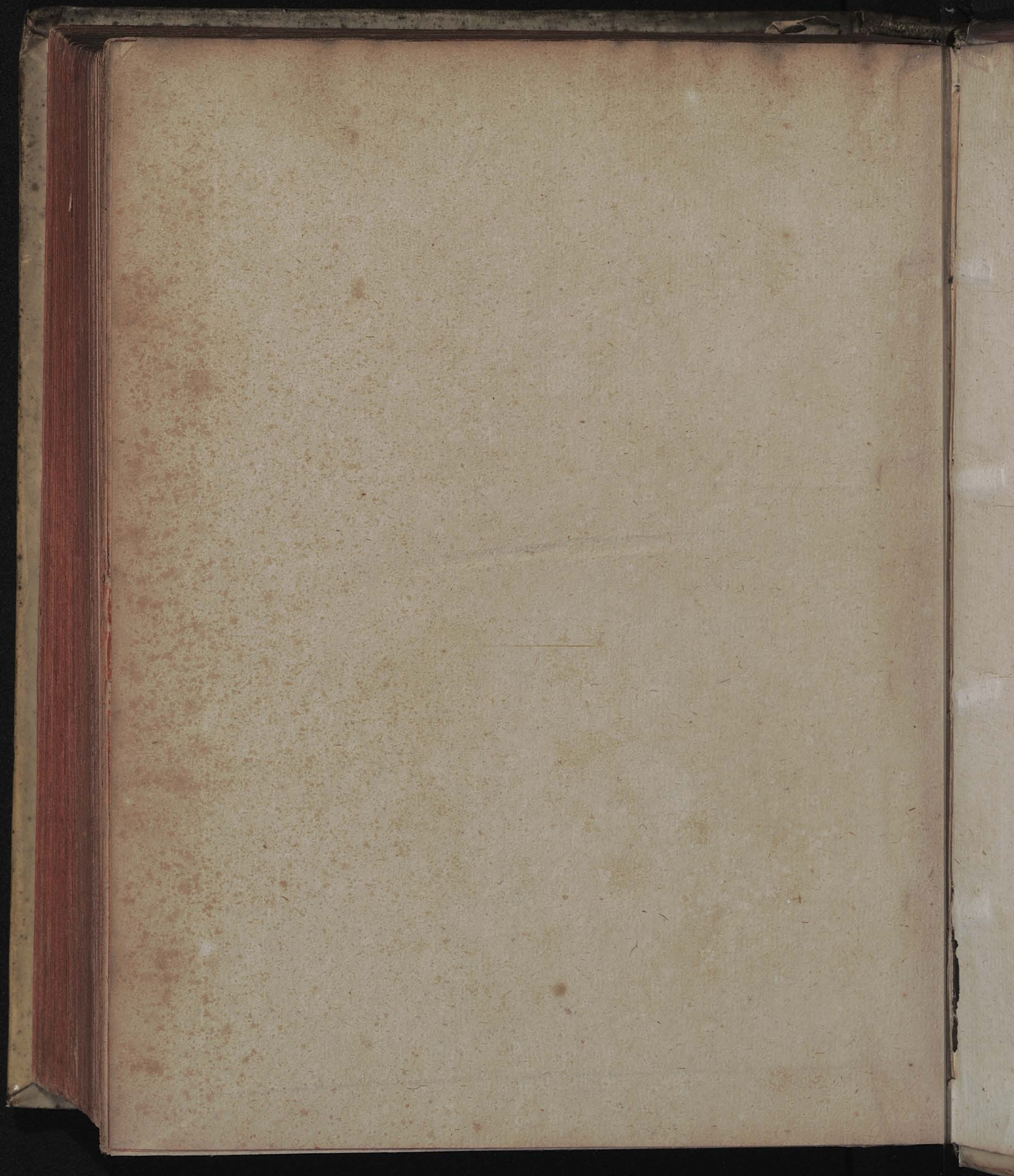
, vel
a non
n sub-
pro-
qvar-

§

YMS.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0019291

